

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bibliotheca Pontificia

Jacob, Louis

Lvgdvni, 1643

Praefatio Ad Lectorem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11153

PRÆFATIO

Ad Lectorem.

ON hîc ego te per delicias accersitas verborum, & exquisitiùs ad speciem comparata dicendi lenocinia, intempestiuâmq; lasciuientis stili luxuriam fatigabo (MI LECTOR) nec addam ambitiosè muneri meo atque operi instituto pompam, ædituorum more, qui, quod ait Maximus Tyrius, *Diuorum statuas aureis & argenteis pepelis circumdant, quo ornamentorum reuerentia, mortalium spem atque expectationem augeant.* Neque tibi fastidiosam in limine patientiam cum Antistitibus Eleusinæ matris imponam, qui suis illis imbuendos & inaugurandos mysteriis toto quinquennio morabantur ad fores, vt (quod magnificè Septimus Florens scripsit) opinionem suspensio cognitionis ædificarent: atque ita tantam maiestatem exhibere viderentur, quantam præstruxissent cupiditatem. Ante tamen nonnihil in hoc operis vestibulo sustinere te, quàm in adyta penetres, operæ curæque pretium duxi, tum ne suscepti te consilij moueat insolentia, tum vt vndique perspectum habeas nostri operis institutum.

Ex

Ex quo mihi per doctorum hominum vsum & consuetudinem, tractationemque librorum, aliqua sacrae humanæque litteraturæ cognitio contigit, semper ita persuasum fuit nihil iuxta cum rebus sacris esse dignum in quo nostra omnis, & ingeniorum omnium versaretur industria. Hunc autem ab ingeniis mortalibus cultum & reuerentiam cum ea omnia iure quodam proprio sibi vindicant, quibus dignationem suam tanquam suppellectilis suæ, notam & gentile signum Numen impressit, Romano Pontifici summo rerum sacrarum Antistiti, & terrarum pro Deo moderatori & arbitro, præcipuo certè debetur, ex quo nempe tanquam ex Principe secundum Deum sanctitatis fonte quidquid terrarum vspiam religiosum & sanctum est, venerationem in se maiestatemque deriuat. Mihi verò, quamquam non tantum indoles & natura indulset vt acie mentis atque ingenio popularem modum mediæque præteream; tamen vt amant etiam infima, summa affectare consiliis, vnde se spectatius ad famam nobilitent, & naturæ, si qua est in ingenij tenuitate, iniuriam, si minus temeritatis, audaciæ certè commendatione discutiant. Mihi, inquam, antiquius fuit fontem aggredi, quàm riuos sectari; caput religiosè contingere, quàm pedes demissius venerari, & quia fermè nobis ea magis obscura sunt, quæ à sensibus & oculis maiestas cælo propius intulit, & ex eorum notitia inferioribus lux plerumque affunditur, Summorum Pontificum res & scripta, vel nouo ordine nota persequi, vel illustrare coniecturis dubiæ, vel obliuione sepulta penitus, & ex tanto temporum in-

teruallo dilapfa in lucem iterum adeoque in vitam proferre.

Tamen siue quæ meum animum hæcenus perfudit religio, siue ad tam excelsum opus & arduum tenuitatis ingenua conscientia, siue diuinis rebus addita verecundia cupiditatem meam ad egregium cætera decus vel ex dignitate operis capiendum ad modum incitatam, ab destinato labore & propemodum cœpto reuocauit. Itaque quæ duæ res in contrarias partes plurimum possunt metus atque cupiditas, eæ sic alternis quasi meum agitarunt ingenium, aut potius temperarunt, vt cum refrænaret altera, altera stimulos admoueret, vtraque ad se raperet, neutra tamen omnino abriperet. Dedi ergo apparatus omnem instrumentumque scribendi voluntati meæ, quod priuatim operosum perinde est ac iucundum. Dedi verecundiæ ac timori meo tenebras & silentium, quod est etiam religiosum: & verò res tota æternis inuoluta tenebris, & addicta silentio iacuisset, nisi quæ fortuna præter opinionem, certè spem, afferendæ labori meo lucis causam egregiam, & abrumpendi silentij necessitudinem honestissimam inuexisset.

Verfabar ante aliquot annos Romæ, cum pro familiari quæ mihi cum illo coaluerat necessitudine vir eruditissimus Gabriel Naudæus Parisinus, qui tum Eminentissimi Cardinalis à Balneo librariæ supellectili præerat, amicè me qua precibus, qua suasionibus inuitauit, vt ad eorum Pontificum scripta qui aliqua pietatis, aut ingeniis eruditionis suæ monimenta posteris tradidissent, studium meum operamque conferrem,
redacta

redactaque in ordinem atque illustrata darem publico, eoque facto de vniuersa peritorum hominum natione optimè mereri vellem. Ego verò cùm hanc prouinciam meâ sponte non grauatè, tum accedente tanti viri auctoritate cupidè libentèrque suscepi, maximè postquam communicatis cum eo nonnullis capitibus quæ legendo commentandòque semesa rudera vetustatis collegeram. Eiusmodi fore censuit laborem hunc meum qui non pœnitendum famæ meæ, maximum verò publicæ vtilitati, facturum operæ pretium videretur.

Quamquam enim intelligebam satis quantum vltro nominis discrimen incurrerem, & quàm impar pondus susciperem, viribus ingenij mei; malui tamen sperare de me arrogantius aliquanto, quàm eius authoritati minus tribuere, & modestiorem in me de ingenio meo sensum, quàm in hominem tantæ prudentiæ, & ingenij tam excellentis obseruantiam desiderari. Præterquam quòd cùm eius generis institutum sit vt maximum in eo perficiendo momentum multiplex librorum lectio, & accurata vetustatis inuestigatio allatura videatur, haud ægrè mihi persuasi, quod ab ingenij acie præstantiâque deficeret obstinata contentione animi, & laboris improbitate suppleturum. Mutos enim magistros libros appellitant, à quibus tantum in promptu doceri sit, quantum nescias; ego verò dixerim fœneratores egregios alienę scientię atque ingenij, ex quibus quantum velis tantum accipies; tantum accedat tibi, quantum acceperis, cùm tamen nihil de summa decesserit. Aliis itaque studiis omissis omnino atque depositis tres ipsos annos lectioni me totum dedi, quo tempore celeberrimas Italiæ Bibliothecas perlustraui,

cumque in Gallias remigrassem, fecit eruditorum hominum ingens copia, & par humanitas, ut cum ex eorum usu familiari, tum ex reconditorum authorum cognitione, multum proficerem, & maximam nominis mei, & huiusce operis laudem humanitati Gallicæ, & eruditioni deberem.

Et si verò non me latet hoc idem meum scribendi consilium, in mentem venisse quamplurimis, idque mihi non mediocri gloriæ putem assignandum, quod ingeniorum prima lumina, & maxima litterariæ Reipublicæ ornamenta in eandem mecum mentem & consilium conspirarint. Scio enim illustrissimum, & eruditissimum Henricum Ludouicum Castaneum Rupiposæum, Nomenclaturæ Cardinalium authorem, Tolosæ primum, deinceps Pictavis prodiisse, memini Franciscum Syverium Antuerpiensem, in suis Athenis Belgicis spem facere Bibliothecæ Romanorum Pontificum, & S. R. E. Cardinalium, hæctenus ineditæ, paulo mox publicandæ, habemus præterea etiamnum in oculis & manibus Franciscum Mariam Turringium Romanum, qui anno 1641. in 4. de Eminentissimis S. R. E. Cardinalibus scriptoribus volumen mandavit typis, alterumque itidem eiusdem argumenti de Pontificibus pollicetur. Quare si laboris mei fructum & huiusce operis laudem, ex mea non illis viris undique summis contentione existimem, nec vllum ego quidem locum inter eruditos, nec in bibliothecis labor meus inuenturus esse videatur. Non tamen hæc animo cum reputarem omnia, vel à labore propterea destiti, vel abrupti consilium, vel spem omnem priuati nominis, aut communis compendij omittendam putavi.

Habet

Habet enim aliquid semper nouum , & fortasse etiam aliquando iucundum, ipsa stili & scribendi varietas, quæque argumento paria sunt, prærogatiuam sermonis prehensare ambitione laudabili possunt ; eam insuper inirationem operis partitionemque membrorum, vt hoc vno nomine nouo munere Rempubicam hominum eruditorum impertiar. Non enim operis priori parte Summorum Pontificum, qui scriptis suis memoriam sibi gloriámque pepererunt, res & vitam persequendam proposui, sed ad absolutam omnibus numeris illorum notitiam, ne quid industriæ meæ, vel laboris à quoquam requiri possit, eorum omnium censum iniiciam, qui eorum vitas, aut medio historiæ stilo, aut diuini tractauerint. Ad hæc præclarè facta, & quælibet alia, memoria posteritatis, & piorum hominum commendatione dignissima, colligam, & enumerabo coniunctim, quæ sparsim alij alia prodiderunt. Nec verò me pigebit id quod ad institutum facit vel maximè, ne qua suspicio criminis, aut infamiæ leuis umbra, maximorum hominum adhærescere nomini, notare memoriam, vitam aspergere, inquinare gloriam possit, insanos Lutherana, & Calviniana sectæ latus & iniectas per summam audaciam & impietatem vltimam viris sanctissimis, sedi Principi, authoritati Apostolicæ, eiusque Antistitum calumnias, & criminationes afferre, quibus cum eò spectent potissimum homines furiosi, vt Antichristi personam atque inuidiam Pontificibus Romanis infligant, efficiam rationum momentis, vt eandem infamiam ipsi iure sustineant, quam in sanctitatis deriuare sedem, & ab impurissimis ministellis in viros, virtute præstantes, eruditione nobiles, & claros mi-

raculis inclinare contendunt. Illi enim haud dubiè sacrilegam Antichristi prouinciam, & munus in antecessum sibi vendicant, & iure impietatis arripiunt, digni magistro discipuli qui corruptæ doctrinæ malè omninatis facibus imperitæ plebeculæ ad perniciem æternam prælucent.

Iam quo Iurisperitis nostris atque Theologis perspectior sit eorum authorum cognitio, qui ad confutandos sectariorum errores atque calumnias vtiles esse possunt, sectariisq; vicissim in promptu, vnde veritatem ingenuam, & sinceram doctrinam putant, à Catholicis nempe scriptoribus, qui sola veritatis autoritate permoti diuinas res religiosè castèque tractarunt, cùm è diuerso sectarij, infano maledicendi studio ad omnem impietatem abrepti mentiendi & calumniandi licentiam alienis de se posterorum iudiciis prætulerunt. Ea re (inquam) Iurisperitorum, & Theologorum vtriusque factionis album, qui Sedem Apostolicam aut petierint, aut defenderrint, ad operis mei calcem attexui.

De historicis id moneo, connixum pro virili me vt hac in parte potissimum diligentia mea constaret, & si cui in posterum cupido incesserit, historias vitasque Pontificum ordine pertexere, accurata veterum Scriptorum cognitio, quam in hoc opere enucleatam reperiet maximo laboris temporisque compendio esse possit.

Ceterùm hoc in opere, candide Lector, veritus in primis sum, & quidem vt mihi videor haud immerito, vt ne debile ingenium intricatis ambagibus ita inuoluerem, & in eas difficultates incurrerem, vt nec illas explicare

care satis, nec ab istis expedire me è sententia possem, quod haud ægrè quisque coniciet, qui molem operis & rerum dicendarum copiam cogitabit. Ita enim de singulis Pontificibus apud se quisque statuet, iustum volumen haud magno negotio scribendum, siquidem quæcumque pro Reipublicæ Christianæ salute ac commodis, quæque priuatim ornarunt singulas laudes omnes accuratus scriptor pro dignitate tractaret. Ego verò qui colligatos aptè crines atque compositos elegantius conuestire formam, quàm dissipatos & neglectim dissolutos non nescio immodicam sententiarum, orationisque luxuriam, seueriori castigandam iudicio, & compescendam putavi, vt quanto minus verborum & exquisitæ ambiciosius pompæ, tanto plus hoc in opere succi medullæque lateret; in quo meam vtcumque est operam, æqui boni consulas velim, candide Lector, & hoc qualecumque studiorum meorum, & scribendi tyrocinium, humanitate tua, & limæ censoriæ lenitate foueas, & tuteris; scio enim aliter alios, & ad libidinem atque ex voluntate per plures de instituto meo studiisque sententiam esse laturos; nec enim tam egregiè mecum agendum sperem, nedum optem, vt quandoquidem in Scriptorum numerum quamuis indignius venimus, aliam ab illis famæ fortunam, atque aleam adeamus, nec eò vnquam arrogantia mea spes spirauit, vt hoc opus ab omnibus in acceptum referatur, quod nec in vllius quidem potestate positum, ex hominum superiorum fortuna, omniumque temporum experimento conficitur; mihi tamen & labori meo, id vnum operæpretium cupio, vt quidquid, inde laudis gloriæque extiterit, in supremi numinis tanquam

quam authorum laudem & gloriam vniuersam redun-
det. Maledicis iniquisque censoribus id vnum quod re-
ponam succurrit. Et sanè abundè consuluerim famæ
meæ, si calumniæ Hieronymi scutum opponam, is enim
obtrektoribus suis, omnibûsque carmen hoc cecinit:
*Ignorantes quid audiant, & quid loquantur, de eo audent iudi-
care quod nesciunt, & ante despiciunt quàm probent, eruditósque
se existimant, & disertos, & in eo se scire aliquid arbitrantur,
si de cunētis scriptoribus detrahant.*

LICEN